

Allmän studieplan för forskarutbildning i pedagogik

1. Mål för utbildningen

Målet för forskarutbildningen är att doktoranden tillägnar sig sådan skicklighet i pedagogik och i vetenskapliga arbetsmetoder att han/hon självständigt kan bedriva forskning och genom framställande av en vetenskaplig avhandling kan bidra till kunskapens utveckling inom ämnet.

Doktoranden skall vidare tillägna sig förmåga att identifiera forskningsbara frågeställningar, teoretisk och praktisk förmåga att initiera, planlägga och slutföra forskningsprojekt samt sådan pedagogisk och informativ skicklighet att han/hon kan kommunicera med sin kunskap inom och utom högskolevärlden.

Doktoranden skall dessutom skaffa sig pedagogiska färdigheter och förmåga att kunna uttrycka sig väl i tal och skrift.

2. Behörighetsvillkor och förkunskapskrav

För att bli antagen till forskarutbildning krävs det att den sökande har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som fakultetsnämnden kan ha föreskrivit, och bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att klara utbildningen. (SFS 1998:80, HF 9 kap 2 §)

2.1. Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har den som gått igenom grundläggande högskoleutbildning om minst 120 poäng eller som i någon annan ordning inom eller utom landet har förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Om det finns särskilda skäl, får fakultetsnämnden för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet. (SFS 1998:80, HF 9 kap 2 §)

2.2 Särskild behörighet

För särskild behörighet att antas till forskarutbildning i ämnet krävs att den sökande inom grundutbildningen har 60 poäng pedagogik. Särskild behörighet har också den som i annan ordning inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

3. Antagning och urval

Fakultetsnämnden får till forskarutbildningen anta bara sökande som anställs som doktorand eller som beviljas utbildningsbidrag för doktorander. Fakultetsnämnden får dock anta sökande som har någon annan form av studiefinansiering, om nämnden bedömer att finansieringen kan säkras under hela utbildningen och att den sökande kan ägna så stor del av sin tid åt forskarutbildningen att den kan slutföras inom fyra år vad gäller licentiatexamen och åtta år vad gäller doktorsexamen. (SFS 2002:139, HF 9 kap 3 §)

UPPSALA
UNIVERSITET

Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden har delegerat till prefekten vid Pedagogiska institutionen att efter samråd med institutionens handledare besluta om antagning till forskarutbildning. Detta gäller ej antagning till forskarutbildning om 80 poäng som avslutas med licentiatexamen, forskarutbildning på deltid, studiemedelsfinansierad eller egen finansierad (ex. förvärvsarbete på deltid, egen förmögenhet, understöd från annan person eller organisation) forskarutbildning. I sådana fall fattas beslut om antagning av fakultetsnämnden. (SAMFAK 2002/50)

Antagningen sker i normalfallet en gång per år. Ansökan om antagning skall ställas till Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden men inlämnas till prefekten och görs på särskilda blanketter, vilka tillhandahålls av institutionen och Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden.

Urval bland sökande som uppfyller behörighetskraven skall göras med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig forskarutbildningen enligt väldefinierade kvalitetskriterier.

I samband med antagningen skall en individuell studieplan med finansieringsplan upprättas.

4. Utbildningens innehåll och uppläggning

4.1. Utbildningens uppläggning

Forskarutbildningen i pedagogik avslutas med doktorsexamen eller licentiatexamen. Utbildningen skall omfatta 160 poäng för doktorsexamen och 80 poäng för licentiatexamen.

En doktorand som antagits till forskarutbildning som skall avslutas med doktorsexamen kan, om han/hon så önskar, avlägga licentiatexamen som ett etappmål.

En sökande kan också, om han/hon så önskar och fakultetsnämnden bedömer det som lämpligt, bli antagen till forskarutbildning om 80 poäng som avslutas med licentiatexamen. (SAMFAK 2002/50)

Forskarutbildning som avslutas med licentiatexamen omfattar två års nettostudietid och forskarutbildning som avslutas med doktorsexamen fyra års nettostudietid.

Forskarutbildning som avslutas med licentiatexamen omfattar en kursdel om 40 poäng och en licentiatuppsats om 40 poäng. Forskarutbildning som avslutas med doktorsexamen omfattar en kursdel om 60 poäng och en doktorsavhandling om 100 poäng.

UPPSALA
UNIVERSITET

4.1.1 Arbetsfördelning

Dessa båda delar av utbildningen bör genomföras parallellt och doktoranden rekommenderas att tidigt påbörja sitt avhandlings-/upsatsarbete. Detta arbete skall kontinuerligt avrapporteras i institutionens seminarier.

Handledaren skall fortlöpande diskutera hur utbildningen fortskrider med sin doktorand.

4.2. Kursplan

Grundstrukturen omfattar 100 poäng avhandling och 60 poäng kurser av tre olika slag:

Ämnesgemensamma kurser, 20 poäng

Inriktningsgemensamma kurser, 20 poäng

Valbara kurser, 20 poäng

Utrymme ska finnas att skräddarsy en individuellt utformad läskurs inom avhandlingspoängen, omfattande högst 10 poäng. Sådana läskurser utformas av handledare i samråd med doktorand och består av litteratur som bedöms vara central för doktorandens förmåga att klara avhandlingsarbetet. På så sätt kan det således bli möjligt att öka kursdelen utan att det innebär avkall från en grundstruktur som är gemensam för alla inriktningar inom pedagogik.

4.3. Undervisning

Undervisningen i pedagogik bedrivs i varierande former. Stor vikt läggs vid doktorandernas inflytande och delaktighet i såväl planering som genomförande av kurserna.

4.4.Handledning

För varje doktorand skall utses två handledare, varav en huvudhandledare med huvudansvar för forskarutbildningen – inklusive avhandlingsarbetet – och en biträdande handledare. Huvudhandledare skall vara anställd vid eller adjungerad till Uppsala universitet. Handledarna skall ha doktorsexamen/motsv. och åtminstone en av handledarna skall vara docentkompetent. (UFV 2002/1430, 1§ AFUU)

Doktoranden har rätt till handledning under den tid som kan anses behövas för den föreskrivna utbildningen om inte fakultetsnämnden beslutar annat.

En doktorand som begär det skall få byta handledare. (SFS 1998:80, HF 8 kap 9 §)

4.5 Individuell studieplan

För varje doktorand skall det upprättas en individuell studieplan. Den skall fastställas av fakultetsnämnden efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare.

Den individuella studieplanen skall innehålla en tidsplan för doktorandens forskarutbildning, en beskrivning av de åtaganden som doktoranden och fakultetsnämnden/institutionen har under utbildningstiden samt vad som i övrigt behövs för att utbildningen hela tiden skall kunna bedrivas på ett effektivt sätt.

UPPSALA
UNIVERSITET

Den individuella studieplanen skall följas upp av fakultetsnämnden minst en gång per år. Vid uppföljningen skall doktorand och handledare informera fakultetsnämnden om hur utbildningen framskrider. Fakultetsnämnden kan därvid eller när det annars är påkallat göra de ändringar i den individuella studieplanen som behövs. Utbildningstiden får förlängas bara om det finns särskilda skäl för det, såsom ledighet på grund av sjukdom, för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet. Innan en ändring görs skall doktorand och handledare ges möjlighet att yttra sig.

Doktorand, handledare och prefekt skall skriftligen intyga att de har tagit del av den individuella studieplanen och de ändringar som görs i den. (SFS 1998:80, HF 8 kap 8 §)

5. Kunskapsprov

Varje kurs avslutas med skriftligt eller muntligt prov. Kontinuerlig kunskapskontroll kan ske i samband med undervisningen. Prov bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd.

När prov bedöms skall hänsyn tas till såväl hur djupa doktorandens kunskaper är som vilken förmåga till självständigt omdöme och kritisk analys som doktoranden visat. (SFS 1998:80, HF 8 kap 15 §)

Betygsbestämmande lärare, examinatorer, utses av prefekten. Professorer eller docenter är examinatorer för forskarutbildningen. Dessutom får, enligt fakultetsnämndens beslut 1995-01-27, följande lärare utses som examinatorer: Universitetslektor som avlagt doktorsexamen och prövats av rekryteringsgrupp (sökt och fått anställning i konkurrens) samt forskarassistent.

Doktorand, som vid annan högskoleenhet har godkänts i prov som ingår i forskarutbildning, har rätt att tillgodoräkna sig detta efter överenskommelse med examinator.

6. Avhandling och disputation

6.1. Avhandling

Det centrala i forskarutbildningen är att författa en vetenskaplig avhandling grundad på självständig forskning. Doktoranden skall sträva efter att med sin avhandling föra kunskapen inom området framåt.

Doktorsavhandlingen skall utformas antingen som ett enhetligt, sammanhängande vetenskapligt verk (monografiavhandling) eller som en kort sammanfattning – ramberättelse – av vetenskapliga uppsatser, vilka doktoranden har författat ensam eller gemensamt med annan person (sammanläggningsavhandling).

Doktorsavhandlingen, eller i förekommande fall, de vetenskapliga uppsatserna i en avhandling skall ha sådan kvalitet att den/de uppfyller rimligt ställda krav för att antas till publicering i ett vetenskapligt forum.

Avhandlingar och uppsatser inom sammanläggningsavhandlingar som författas av flera personer kan tillgodoräknas i licentiat- eller doktorsexamen enbart om det i huvudsak går att särskilja författarnas insatser. (UFV 2002/1435, 2 § FFUU)

Ämnet för avhandlingen bestäms tillsammans med handledare. Till varje avhandling skall fogas ett kortfattat engelskspråkigt referat (*abstract*).

UPPSALA
UNIVERSITET

Avhandlingsmanuskriptet skall läggas fram på ett eller flera högre seminarier eller genomgå motsvarande granskning genom institutionens försorg.

Anslag av statsmedel till tryckning av doktorsavhandling utgår enligt av fakultetsnämnden bestämda regler.

Doktorsavhandlingens skall under minst tre terminsveckor före disputationen finnas tillgänglig på universitetsbiblioteket i det antal exemplar som behövs för att möjliggöra en tillfredsställande granskning av avhandlingen före disputationen. Förkortad tillgänglighetstid får medges av dekanus endast om det finns synnerliga skäl. (UFV 2002/1435, 3 § FFUU)

De s.k. spikbladen skall publiceras digitalt, och kan också anslås på anslagstavlan i Universitetshuset. För sammanläggningsavhandlingar gäller även obligatorisk digital publicering av ramberättelsen.

6.2. Disputation

Avhandlingen skall framläggas för offentlig granskning vid disputation. Den bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Vid betygsättningen skall hänsyn tagas till innehållet i avhandlingen och till försvaret av avhandlingen. Betyget bestäms av en betygsnämnd, som utses av dekanus på delegation från fakultetsnämnden.

Normalt består en betygsnämnd vid Samhällsvetenskapliga fakulteten i Uppsala av tre ledamöter, varav en ska väljas till ordförande. Sammansättningen skall normalt vara följande: en ledamot kommer från den egna institutionen (det får inte vara handledaren eller biträdande handledaren), en ledamot kommer från en annan institution inom Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Uppsala universitet och en ledamot kommer från ett annat lärosäte.

Alla kurspoäng bör vara avklarade innan disputation äger rum.

Tid och plats för disputation bestäms av dekanus. Tillkännagivandet av detta beslut skall ske minst tre terminsveckor före disputation.

6.3. Licentiat-seminarium

Licentiat-uppsatsen skall försvaras muntligt vid offentligt seminarium. Den bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Vid betygsättningen skall hänsyn tagas till innehållet i uppsatsen och till försvaret av den. Betyget bestäms av en betygsnämnd/examinator, som utses av prefekten.

Alla kurspoäng bör vara avklarade innan seminariet äger rum.

Tid och plats för seminariet bestäms av prefekten.

7. Doktorsexamen

För doktorsexamen fordras att doktoranden har fått betyget godkänd vid de prov som ingår i forskarutbildningen samt författat och vid en offentlig disputation försvarat en doktorsavhandling, som därvid godkänts av betygsnämnden.

På begäran utfärdar rektor bevis om doktorsexamen.

Motsvarande gäller i fråga om licentiatexamen.

UPPSALA
UNIVERSITET

8. Övriga anvisningar

Gällande författningsbestämmelser om forskarutbildning framgår av

- Högskoleförordningen, kap. 5 (anställning som doktorand), kap. 8 (föreläsning) och kap. 9 (tillträde till forskarutbildning).

- Antagningsordning för forskarutbildningen vid Uppsala universitet.

- Föreskrifter avseende forskarutbildningen vid Uppsala universitet

- Lokala regler och riktlinjer för forskarutbildning vid Uppsala universitet 1999-09-27.

- Samhällsvetenskapliga fakultetsnämndens delegationsbeslut 2000-03-02 om antagning av doktorander.

- Samhällsvetenskapliga fakultetsnämndens delegationsbeslut 1999-09-09 om individuell studieplan och handledning av doktorander.

- Samhällsvetenskapliga fakultetsnämndens beslut 2000-03-03 och 2000-04-13 om vilka lärare som får utses till examinatorer för kurser som ingår i forskarutbildningen.

- Samhällsvetenskapliga fakultetsnämndens beslut om betygsnämnder 1999-09-09 och information 1999-09-10.

- Samhällsvetenskapliga fakultetsnämndens beslut om antagning av doktorander med egen finansiering 2002-04-17 (UFV 2002/778)

- Samhällsvetenskapliga fakultetsnämndens beslut om antagning till och anställning av doktorander inom forskarutbildning på deltid och forskarutbildning om 80 poäng som avslutas med licentiatexamen 2003-01-14 (SAMFAK 2002/50)